

Veel achter de komma

INTERFACE XTRA

- diverse tutorialvideo's
- nieuwe features
- handleiding

Steinberg komt vrijwel elk jaar met een update van Cubase, dus we zijn altijd benieuwd of er voldoende nieuws is om de gebruikers over de streep te trekken voor de nieuwe versie.

door **Eppo Schaap**
eppo@interface.nl

Cubase 10.5 bevat een aantal kleinere uitbreidingen die we verderop in dit artikel bespreken, maar we beginnen met de belangrijke highlights van deze nieuwste versie: de nieuwe plug-ins.

Padshop is de granulaire synthesizer die al jaren bij Cubase wordt geleverd. Hij vergruist samples waardoor je er heel andere dingen mee kunt doen dan ze simpelweg afspelen. Deze techniek heet 'granular synthesis' en is heel geschikt voor het creëren van ambient padsounds. Hoe gruisig het klinkt, wordt bepaald door de grootte van de grains waarin de sample wordt verdeeld. Ook kun je met deze techniek in verschillende richtingen en snelheden door een sample bewegen zonder dat de toonhoogte verandert. Dit levert allemaal nieuwe en bijzondere klankkleuren op, zeker als je bijna stilstaat. Als je dan ten slotte nog de Formant-knop gaat gebruiken, zijn de mogelijkheden echt eindeloos. Met één basissample kun je in Padshop een veelvoud van verschillende klanken en sferen maken die echt van

jezelf en uniek zijn. Niemand zal het origineel nog herkennen. Door het realtime of met een envelope manipuleren van de diverse parameters onder het samplescherm kun je trouwens ook snel klanken maken die zich dynamisch ontwikkelen, zoals risers en falls.

Portie grit

In Cubase 10.5 zit versie 2 van Padshop, die er een spectaculaire tweede engine bij heeft gekregen in de vorm van de Spectral Oscillator. Deze vergruist de samples niet, maar analyseert ze wel, waarna je de sample van één enkele toon over het hele klavier kunt bespelen terwijl de lengte gelijk blijft. Uiteraard wel met de nodige verkleuring, maar anders en realistischer dan in een gewone sampler. Onder het Spectral Oscillator-scherm kun je met andere parameters spelen dan in de granular engine. Purity bijvoorbeeld, beïnvloedt de boventonen maar heel anders dan met een filter. Rechtsom wordt de klank inderdaad puurder (minder boventonen), maar linksom wordt er een flinke portie grit geïntroduceerd (hoewel dit

erg afhankelijk is van de basisklank van de sample zelf).

Het toewijzen van modulaties kan in Padshop 2 nu met drag & drop, en ook niet onbelangrijk: je kunt ook je eigen samples laten analyseren, waarmee je dan écht je eigen klanken kunt maken. In Padshop 1 kon je dit doen door – voor een bescheiden bedrag – te upgraden naar Padshop Pro, maar dat is nu dus niet meer nodig. Maar Padshop 2 is meer dan Padshop Pro, omdat de Spectral Oscillator erbij is gekomen en de effectsectie behoorlijk is uitgebreid. Je kunt van Padshop Pro ook upgraden naar Padshop 2, als je Padshop als vst hebt gekocht zonder Cubase. Als je Cubase 10.5 hebt, is dat niet nodig, want dan kun je de Steinberg instrumenten als Padshop 2, Retrologue 2 en Halion Sonic SE ook in je andere daws gebruiken. Met Groove Agent SE kan dat jammer genoeg niet.

Delay met karakter

Een tweede highlight van Cubase 10.5 is de nieuwe Multitap Delay. De vraag is natuurlijk

Met de nieuwe spectrum-oscillator in Padshop 2 kunnen samples weer op heel andere manieren worden gemanipuleerd.

Met Multitap Delay is Steinberg echt tot het gaatje gegaan

De nieuwe Multitap Delay is verrassend veelzijdig.

of deze nieuwe plug-in wat toevoegt aan het enorme aanbod dat er al is. Met Multitap Delay is Steinberg echt tot het gaatje gegaan, en deze delayplug-in blijkt verbaasd veelzijdig. Allereerst heeft hij acht taps (vertraging- of echolijnen) waarvan je de vertragingstijd realtime kunt intikken, verplaatsen en zelfs quantizen. Voor de delay als geheel kies je uit verschillende karakters, zoals Digital Modern, Digital Vintage, Tape en Crazy. Ook zijn er knoppen voor saturation en modulatie diepte en -snelheid, low cut, high cut en damping. Maar de leukste functie in deze 'character strip' is de samplerate-reductie in drie stappen. Als je op de knop klikt, gaat de toon van de delay omlaag en ontstaat er een lo-fi digitaal delay-effect met veel karakter. Niet te verwarren met de bekende bitreductie of bitcrushing-effecten, want de klank wordt hier juist warmer en dikker. Iets dergelijks kun je ook doen met de peperdure digitale studiodelay-units uit het vroeg-digitale tijdperk, zoals de Lexicon Prime Time 93. Het is wel jammer dat deze parameter in Multitap Delay niet realtime met een midicontroller kan worden geactiveerd en ook niet aan een

Quick Control kan worden toegewezen. Hij kan wel worden geautomatiseerd. Realtime controle vanaf een midicontroller vind ik sowieso een functie waarmee Cubase achterloopt, en die nodeloos ingewikkeld is. Een reden waarom ik sommige projecten zelfs uitvoer in andere daws, die dat eigenlijk allemaal beter doen.

Levend organisme

Maar het gaat nog verder. Elk van de maximaal acht delaytaps in Multitap Delay kan zijn eigen instellingen krijgen. Behalve voor level en panorama ook feedback, en er is een effectchain mogelijk waarbij je kunt kiezen uit veertien effecten die in een chain van zes kunnen worden gecombineerd. En dat kan dus voor elk tap afzonderlijk(!). Daarnaast kun je een effectchain maken voor de hele feedbackketen, zodat het effect bij elke herhaling opnieuw wordt toegepast. Een bekend voorbeeld hiervan is eq, waarbij elke echo donkerder of juist lichter wordt. Maar ook tapeverzadiging werkt hier heel goed of pitchshifter, waarmee je met een extra knop niet alleen de toonhoog-

Effecten zijn in Padshop 2 op een aparte pagina geplaatst.

Het frequentiespectrum van tracks vergelijken of de karakteristiek van je favoriete mix klonen met Spectral Comparison EQ.

info

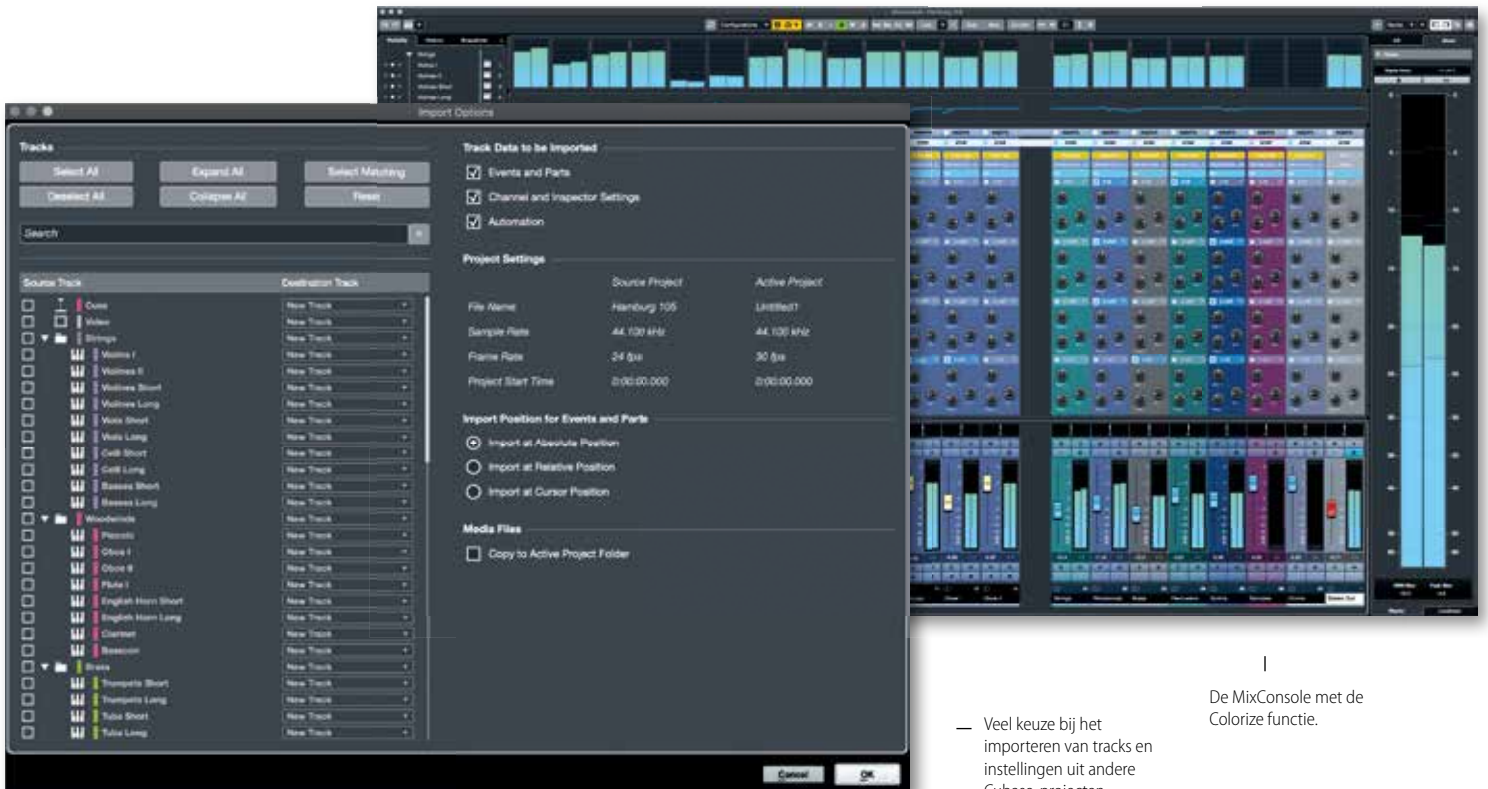
- **Prijs incl:**
Cubase Pro 10.5 € 581,99
update Pro 10 € 59,99
Cubase Artist 10.5 € 331,99
update Artist 10 € 49,99
Cubase Elements 10.5 € 99,99
update Elements (6 > 10) € 19,99

Zie website voor updates vanuit andere versies; er zijn ook speciale prijzen voor studenten en opleidingsinstellingen

- **Distributie:** Steinberg Media Technologies GmbH online
- **Internet:** www.steinberg.net

te maar ook de formant kunt beïnvloeden. Hiermee maak je van je delay een levend organisme dat zich blijft ontwikkelen. Een dergelijke effectchain kun je ook aan het eind van de keten als post-effects gebruiken. Daarnaast is er nog de Ducker die het delay-effect meer of minder onderdrukt, zolang er direct signaal binnenkomt, en het doorlaat als er weer ruimte komt voor de delays, zodat delay veel effectiever wordt in de mix. En ten slotte kun je met Spatial het stereobeeld breder trekken.

Met de nieuwe Spectral Comparison EQ kun je frequentiebeelden tussen tracks vergelijken en zo de frequentiecarakteristiek beter op elkaar afstemmen. Instrumenten die prominent aanwezig zijn in hetzelfde frequentiegebied kunnen elkaar gemakkelijk in de weg gaan zitten in de mix. Dat kun je hiermee visueel vaststellen en verhelpen. Je kunt in het vergelijkings-eq-venster snel omschakelen tussen de eq van de twee kanalen en ze ook solo schakelen. Een dergelijke functie vind je ook in duurdere plug-ins als Sknote Main EQ of Fabfilter Pro-Q 3, maar die kosten alleen al meer dan de update naar Cubase 10.5. Je

— Veel keuze bij het importeren van tracks en instellingen uit andere Cubase-projecten.

De MixConsole met de Colorize functie.

kunt deze functie natuurlijk ook gebruiken om de frequenties van complete tracks te vergelijken, als je bijvoorbeeld het frequentiebeeld van een totaal mix van een referentietrack wilt benaderen voor je eigen mix.

Youtubers

Cubase kon al met video overweg, maar de exportmogelijkheden zijn verder uitgebreid. Er kan nu ook video worden geëxporteerd met H.264 compressie en 16bit audio zonder dat je extra software nodig hebt, en je kunt ook een project gedeeltelijk renderen, zodat die ene scène opsturen naar de producent veel makkelijker wordt. Verder kan de tijdcode in de video worden gebrand, en kan er real-time video worden gerenderd, zodat externe instrumenten via midi ook mee kunnen doen. Deze functies zitten in alle Cubase-versies, zelfs in Elements. Goed nieuws voor Youtubers met een strak budget.

Ook de volgende functie zat al in Cubase, maar is specifiek en eenvoudiger gemaakt. Je kunt nu gericht aangeven welke elementen van het externe project je wilt importe-

ren. Dat kan een willekeurige combinatie van elementen zijn, zoals de channel-instellingen en de automatisering. Zo kun je bijvoorbeeld ook mixinstellingen en effectconfiguraties van andere geslaagde projecten overnemen. Deze functie zit alleen in Pro.

Retrospective Midi Recording is onder handen genomen. Dit is de functie die onthoudt wat je het laatst via midi hebt gespeeld, ook al was je niet aan het opnemen. Elke track heeft nu zijn eigen buffer die zichtbaar actief wordt in de inspector van de betreffende track zodra je iets gaat spelen. Als er een cycle actief is en je speelt een aantal verschillende takes tijdens meerdere cycles, worden ze allemaal onthouden, en kun je ze als één lange opname invoegen, of als allemaal afzonderlijke takes waaruit je vervolgens kunt kiezen. Cubase Pro en Artist hebben nu een combineerfunctie voor de tool om selecties te maken en afzonderlijke parts te selecteren of te verplaatsen. Welke functie je wilt gebruiken, wordt bepaald door de positie waar je verticaal gezien in een part klikt.

Het scherm voor het samenstellen van

het oordeel

- + volwaardig instrumentenaanbod
- + geavanceerde plug-ins
- + Padshop 2, Retrologue en Halion Sonic SE ook in andere programma's te gebruiken
- + betere video-export
- + Spectral Comparison EQ
- toewijzing midicontrols aan parameters beperkt
- lange opstarttijd onzeker

macro's – om verschillende functies te combineren en bijvoorbeeld aan één sneltoets toe te wijzen – is overzichtelijker gemaakt en macro's kunnen met één muisklik worden gekopieerd.

Cubase kan in Safe Mode worden gestart waarin alle plug-ins van andere producenten tijdelijk worden genegeerd. En dat is geen overbodige luxe op een systeem met honderden plug-ins, wat tegenwoordig heel normaal is. Bezitters van Cubase Elements krijgen er de plug-ins Stereo Delay, De-esser en Roomworks bij en last but not least kun je een mix in Cubase Pro nu volgens Lufs (Loudness Units Full Scale) normaliseren. Dat is een standaard die ontstaan is als tegenwicht voor de loudness war waarbij alles zo hard mogelijk moest. Lufs werkt met de gemiddelde loudness van een track en wordt door alle streamingdiensten gebruikt. Het aanleveren van een te harde track heeft tegenwoordig dus geen zin meer. Gebruikers van Elements of Artist kunnen hiervoor trouwens de gratis plug-in Youlean Loudness Meter 2 gebruiken.

Conclusie

Ondanks dat dit een update achter de komma is, bevat Cubase 10.5 een aantal wezenlijke uitbreidingen. Natuurlijk de uitgebreidere Padshop 2 synth, die je ook in je andere daws kunt gebruiken, maar ook één van de meest geavanceerde multitap delays die we kennen. Verder veel meer video-exportfuncties, de mogelijkheid om eq's van verschillende tracks te vergelijken en te bewerken, en als laatste troef een sterk uitgebreid vangnet voor gemiste midi-opnamen. Een serieuze stap vooruit dus weer. ■

specificaties

Cubase 10.5

- usb-eLicenser vereist (Pro & Artist)
- Nieuw in Cubase 10
- bediening op diverse vlakken verbeterd met nieuwe vormgeving en knoppen
- VariAudio 3 met smart controls
- Audio Alignment
- nieuwe channelstrip

- Groove Agent SE 5 drumcomposer
- mix console snapshots en geselecteerde geschiedenis
- Multi-Dimensional Controller Support (MPE, Note Expression)
- directe sidechainknop in plug-ins
- AAF-import en -export
- Destroyer Processor

- plug-in
- Latency Monitor
- ARA-support
- MPE-support voor hardwarecontrollers
- Nieuw in Cubase 10.5
- Padshop 2 granular en spectral synthesizer (Pro & Artist)
- Multitap Delay (Pro & Artist)
- Spectral Comparison

- EQ (Pro)
- Retrospective Midi Recording voor elke track in Cycle mode met verschillende takes
- track import sterk uitgebreid (Pro)
- video-export sterk uitgebreid
- Lufs-meter (Pro)
- kleurtoewijzing in mixer uitgebreid